

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani (jud: O. Melniciuc)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: A. Minciuna, V. Clima. E. Palanciuc)

DECIZIE

08 iunie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Ala Cobăneanu
Nicolae Craiu
Aliona Miron
Nina Vascan

examinând recursurile depuse de Consiliul pentru Prevenirea și Eliminarea Discriminării și Asigurarea Egalității și Veronica Savin,

în cauza de contencios administrativ, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Igor Hlopețchi și Nicolae Știrban împotriva Consiliului pentru Prevenirea și Eliminarea Discriminării și Asigurarea Egalității, terț Veronica Savin cu privire la anularea actului administrativ individual defavorabil,

împotriva deciziei din 10 noiembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, prin care au fost respinse apelurile depuse de Veronica Savin și Consiliul pentru Prevenirea și Eliminarea Discriminării și Asigurarea Egalității împotriva hotărârii din 31 mai 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani,

c o n s t a t ă :

La data de 30 iulie 2020 Igor Hlopețchi și Nicolae Știrban au depus cerere de chemare în judecată împotriva Consiliului pentru Prevenirea și Eliminarea Discriminării și Asigurarea Egalității, terț Veronica Savin cu privire la anularea actului administrativ individual defavorabil.

În motivarea cererii de chemare în judecată reclamanții Igor Hlopețchi și Nicolae Știrban au indicat că, la data de 20 martie 2020 Savin Veronica s-a adresat cu o plângere către Consiliul pentru Prevenirea și Eliminarea Discriminării și Asigurarea Egalității împotriva lui Igor Hlopețchi și Nicolae Știrban. În motivarea plângerii nominalizate, Veronica Savin și-a arogat apartenența la grupul etnic romi, a falsificat o scrisoare și a solicitat constatarea faptului discriminării și hărțuirii.

Reclamanții au susținut că, prin decizia nr. 64/20 din 17 iulie 2020, Consiliul pentru Prevenirea și Eliminarea Discriminării și Asigurarea Egalității a decis că, faptele constatate de acesta reprezintă hărțuire pe criteriu de origine etnică, recomandându-i lui Nicolae Știrban să aducă scuze în scris petiționarei pentru expresiile discriminatorii și ofensatoare, prin intermediul aceleiași modalități sau mijloace prin care au fost răspândite și neadmiterea unor astfel de expresii pe viitor. Consiliul pentru Prevenirea și Eliminarea Discriminării și Asigurarea Egalității a recomandat lui Igor Hlopețchi să aducă scuze în scris petiționarei, pentru expresiile discriminatorii și ofensatoare, prin intermediul aceleiași modalități sau mijloace prin care au fost răspândite și neadmiterea a unor astfel de expresii pe viitor.

În acest context, reclamanții au susținut că, la data de 27 iulie 2021, prin intermediul poștei electronice, au expediat în adresa Consiliului pentru Prevenirea și Eliminarea Discriminării și Asigurarea Egalității cerere prealabilă, prin care au solicitat anularea deciziei nr. 64/20 din 17 iulie 2020 și suspendarea executării acesteia.

Invocând prevederile pct. 51 din Regulamentul de activitate al Consiliului pentru Prevenirea și Eliminarea Discriminării și Asigurarea Egalității, aprobat prin Legea nr. 298 din 21 decembrie 2012 cu privire la activitatea Consiliului pentru Prevenirea și Eliminarea Discriminării și Asigurarea Egalității, reclamanții au evidențiat că termenul de soluționare a plângerii de către membrul raportor este de 15 zile, care poate fi prelungit până la 45 de zile, informând în scris președintele despre circumstanțele care impun prelungirea termenului.

În acest context, reclamanții au susținut că, actul contestat a fost emis cu încălcarea termenului prevăzut pct. 51 din Regulamentul de activitate al Consiliului pentru Prevenirea și Eliminarea Discriminării și Asigurarea Egalității, aprobat prin Legea nr. 298 din 21 decembrie 2012 cu privire la activitatea Consiliului pentru Prevenirea și Eliminarea Discriminării și Asigurarea Egalității. Or, la data de 20 martie 2020 de către Consiliul pentru Prevenirea și Eliminarea Discriminării și Asigurarea Egalității a fost recepționată spre examinare plângerea Veronicăi Savin, iar decizia pe marginea acesteia a fost emisă la 17 iulie 2020, adică cu depășirea termenului legal de soluționare a acesteia.

Reclamanții au indicat că, nu pot fi reținute argumentele Consiliului pentru Prevenirea și Eliminarea Discriminării și Asigurarea Egalității precum că, depășirea termenului de soluționare a plângerii stabilit de lege, nu constituie un aspect obiectiv care poate duce la anularea deciziei și că acesta reprezintă un termen juridic folosit doar atunci când partea nu este de acord cu soluția Consiliului.

Reclamanții au considerat că, Consiliul pentru Prevenirea și Eliminarea Discriminării și Asigurarea Egalității urma să emită decizia în interiorul termenului de 15 zile de la înregistrarea plângerii, iar prelungirea până la 45 zile urma să fie materializată printr-o decizie comunicată președintelui Consiliului, cu indicarea circumstanțelor care impun o asemenea conduită, însă un asemenea act lipsește în dosar.

Reclamanții au afirmat că, Consiliul pentru Prevenirea și Eliminarea Discriminării și Asigurarea Egalității și-a arogat atribuții improprii, care țin de competența exclusivă a instanței de judecată.

Reclamanții au relatat că, decizia Consiliului pentru Prevenirea și Eliminarea Discriminării și Asigurarea Egalității nr. 64/20 din 17 iulie 2020, reprezintă un act

administrativ formal, neîntemeiat, lipsit de substrat factologic, emis cu încălcarea procedurii legale, cu exercitarea arbitrară a conceptului discreționar, neluarea în considerare a tuturor argumentelor de fapt și de drept și pasibil de a fi anulat în condițiile Codului administrativ.

Suplimentar, reclamanții au notat că, un viciu de legalitate suplimentar rezidă din faptul că Consiliul pentru Prevenirea și Eliminarea Discriminării și Asigurarea Egalității și-a depășit atribuțiile stabilite prin lege la emiterea deciziei contestate. Or, potrivit Legii nr. 121 din 25 mai 2012 cu privire la asigurarea egalității, constituie subiect cu atribuții în domeniul prevenirii și combaterii discriminării și asigurării egalității tuturor persoanelor – care se consideră a fi victime ale discriminării, iar misiunea autorității constă în protecția împotriva discriminării și restabilirea în drepturi a persoanelor discriminate. Acesta fiind un organ colegial, acționează în condiții de imparțialitate și independență față de autoritățile publice. Fiind investit cu atribuția de examinare a plângerilor persoanelor care se consideră a fi victime ale discriminării, Consiliul a emis actul administrativ prin care au fost obligați Igor Hlopețchi și Nicolae Știrban de a aduce scuze publice petiționarei, sub sancțiunea contravențională. Deși, doar instanța de judecată poate obliga justițiabilul să aducă scuze publice persoanei lezate în drepturi în condițiile Legii nr. 64 din 23 aprilie 2010 cu privire la libertatea de exprimare.

Reclamanții au indicat că, Consiliul pentru Prevenirea și Eliminarea Discriminării și Asigurarea Egalității a admis o ingerință în activitatea avocatului, interzicându-i să depună cereri și demersuri în interesele clienților, ceea ce constituie o imixtiune gravă.

Reclamanții au relatat că, la pronunțarea deciziei, au participat persoane care nu erau prezente la examinarea cauzei nr. 64/20.

Făcând referire la prevederile art. 51 și 52 alin. (1) din Legea nr. 1260-XV din 19 iulie 2002 cu privire la avocatură, reclamanții au menționat că avocatul este liber la alegerea poziției sale și nu este obligat să coordoneze această poziție cu nimeni, în afară de client. Se interzice imixtiunea în exercitarea profesiei de avocat. Statul asigură respectarea și protejarea libertății în exercitarea profesiei de avocat, fără discriminare și fără intervenții nejustificate din partea autorităților sale sau a publicului.

Astfel, reclamanții au comunicat că în instanță, avocatul este liber să își apere clientul, antrenându-se într-un schimb de opinii liber cu celelalte părți și cu judecătorii, acest dialog putând fi chiar energic, întrucât se consideră că în joc nu este doar libertatea sa de exprimare, ci însuși dreptul la un proces echitabil al clientului său, protejat de art. 6 al Convenției pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

Reclamanții au menționat că, au făcut apel la Consiliul pentru Prevenirea și Eliminarea Discriminării și Asigurarea Egalității să nu admită depășirea atribuțiilor de serviciu, în caz contrar vor interveni consecințele legale. Or, potrivit art. 9 alin. (1) din Legea nr. 64 din 23 aprilie 2010 cu privire la libertatea de exprimare, orice persoană are dreptul de a critica statul și autoritățile publice.

Reclamanții au invocat prevederile art. 9 alin. (4) din Legea nr. 64 din 23 aprilie 2010 cu privire la libertatea de exprimare, în temeiul cărora, persoanele care exercită funcții publice pot fi supuse criticii, iar acțiunile lor – verificării din partea mass-media, în ceea ce privește modul în care și-au exercitat sau își exercită

atribuțiile, în măsura în care acest lucru este necesar pentru a asigura transparența și exercitarea responsabilă a atribuțiilor lor.

Reclamanții au notat că, la caz, pretinsele acțiuni ilegale au format obiect de examinare atât în fața organelor poliției cât și în fața instanțelor de judecată, care s-a finalizat cu emiterea unui verdict defavorabil Veronicăi Savin.

Reclamanții au considerat că, Consiliul pentru Prevenirea și Eliminarea Discriminării și Asigurarea Egalității nu este în drept să pună la îndoială hotărârile irevocabile ale instanțelor de judecată și nici să cenzureze activitatea avocatului.

Reclamanții au conchis că, Consiliul pentru Prevenirea și Eliminarea Discriminării și Asigurarea Egalității nu a analizat minuțios, echidistant și imparțial contextul mesajelor transmise prin intermediul spotului video disputat și impactul deciziei emise asupra libertății de exprimare consfințită de legislația națională și internațională, nu a pus în balanță drepturile concurente iscate în litigiu, totodată nu s-a expus dacă ingerința în libertatea de exprimare satisface triplul test consacrat de jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului.

În final, reclamanții au solicitat anularea deciziei Consiliului pentru Prevenirea și Eliminarea Discriminării și Asigurarea Egalității nr. 64/20 din 17 iulie 2020.

Prin hotărârea din 31 mai 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, s-a admis cererea de chemare în judecată depusă Igor Hlopețchi și Nicolae Știrban împotriva Consiliului pentru Prevenirea și Eliminarea Discriminării și Asigurarea Egalității, terț Veronica Savin cu privire la anularea actului administrativ individual defavorabil. S-a anulat decizia Consiliului pentru Prevenirea și Eliminarea Discriminării și Asigurarea Egalității nr. 64/20 din 17 iulie 2020 (f.d. 99, 112-126, Vol. II).

La data de 03 iunie 2021, prin intermediul poștei electronice și prin intermediul oficiului poștal, Consiliul pentru Prevenirea și Eliminarea Discriminării și Asigurarea Egalității a depus apel împotriva hotărârii din 31 mai 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani (f.d. 106-107, 108, Vol. II).

La data de 22 iunie 2021 Veronica Savin a depus apel împotriva hotărârii din 31 mai 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani (f.d. 111, Vol. II).

Hotărârea motivată din 31 mai 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani a fost notificată Consiliului pentru Prevenirea și Eliminarea Discriminării și Asigurarea Egalității și Veronicăi Savin la data de 23 iulie 2021, prin intermediul poștei electronice, fapt ce se confirmă prin extrasul din poșta electronică, anexat la actele cauzei (f.d. 127, Vol. II).

Ulterior, hotărârea motivată din 31 mai 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani a fost notificată Consiliului pentru Prevenirea și Eliminarea Discriminării și Asigurarea Egalității la data de 02 august 2021 și Veronicăi Savin la data de 10 august 2021, prin intermediul oficiului poștal, fapt ce se confirmă prin avizele de recepție nr. DS8002068842AS și DS8002068841AS, anexate la actele cauzei (f.d. 129, 131, Vol. II).

La data de 16 august 2021 Veronica Savin a prezentat motivarea apelului împotriva hotărârii din 31 mai 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi decizii de respingere a cererii de chemare în judecată depuse de Igor Hlopețchi și Nicolae Știrban (f.d. 135-140, Vol. II).

La data de 24 august 2021, prin intermediul poștei electronice și la data de 25 august 2021, prin intermediul oficiului poștal, Consiliul pentru Prevenirea și Eliminarea Discriminării și Asigurarea Egalității a prezentat motivarea apelului, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi decizii de respingere a cererii de chemare în judecată depuse de Igor Hlopețchi și Nicolae Știrban (f.d. 150-152, 154-157, Vol. II).

Prin decizia din 10 noiembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău au fost respinse apelurile depuse de către Veronica Savin și Consiliul pentru Prevenirea și Eliminarea Discriminării și Asigurarea Egalității. S-a menținut hotărârea din 31 mai 2021 a Judecătorei Chișinău, sediul Râșcani, prin care a fost admisă cererea de chemare în judecată depusă de Igor Hlopețchi și Nicolae Știrban împotriva Consiliului pentru Prevenirea și Eliminarea Discriminării și Asigurarea Egalității, terț Veronica Savin privind anularea actului administrativ individual defavorabil (f.d. 176, 177-189, Vol. II).

Pentru a pronunța această decizie, instanța de apel a relevat că, prima instanță a ajuns la o concluzie întemeiată cu referire la faptul că, decizia Consiliului pentru Prevenirea și Eliminarea Discriminării și Asigurarea Egalității nr. 64/20 din 17 iulie 2020 urmează a fi anulată.

În acest context, instanța de apel a notat că potrivit jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, discriminarea reprezintă tratamentul diferențiat, fără o justificare obiectivă și rezonabilă, a persoanelor aflate în situații analoage sau relevant similare. Articolul 14 al Convenției pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale sugerează obligația negativă a statului de a nu admite nicio formă de discriminare nejustificată a persoanelor aflate sub jurisdicția sa. Problema dacă persoanele au fost tratate diferit față de alte persoane, în circumstanțe similare, poate fi înțeleasă ca presupunând două elemente: dacă a existat un tratament diferențiat în ceea ce privește dreptul substanțial în discuție între reclamant, pe de o parte, și alte persoane, pe de altă parte; dacă persoanele alese pentru comparație s-au aflat sau se află într-o situație analoagă ori relevant similară cu cea a reclamantului.

Subsidiar, instanța de apel a relevat că tratamentele diferențiate sunt supuse unui test de justificare rezonabilă și obiectivă. Există mai multe elemente în acest test: dacă statul a oferit o justificare; dacă tratamentul diferențiat urmărește un scop sau niște scopuri legitime; în caz afirmativ, dacă obiectivul este suficient de important pentru a justifica limitarea unui drept fundamental; dacă măsurile sunt destinate să îndeplinească obiectivul rațional referitor la acest drept; și dacă mijloacele utilizate pentru a încălca dreptul sau libertatea nu depășesc necesarul pentru atingerea obiectivului.

Instanța de apel a menționat că, în aplicarea testului de justificare obiectivă și rezonabilă, statele se bucură de o marjă de apreciere pentru a evalua dacă și în ce măsură deosebiriile din situațiile similare justifică un tratament diferențiat în drept.

În afară de aceasta, instanța de apel a indicat că, raportând cadrul legal menționat la circumstanțele din speță, nu s-a stabilit pretinsul tratament diferențiat al persoanei, or, Veronica Savin nu a specificat în ce mod s-a manifestat acest tratament diferențiat, nu a indicat nici un element concret și obiectiv care să demonstreze existența vreunei discriminări în temeiul Legii nr. 121 din 25 mai 2012 cu privire la asigurarea egalității, iar mențiunile indicate de către Veronica Savin nu pot fi reținute

ca o formă de discriminare pe criteriu de etnie, dar o corespondență între două părți aflate în relații de contradictorialitate.

În acest context, instanța de apel a menționat că, în actul administrativ contestat nu sunt motivate și indicate, întrunirea celor 3 elemente de bază pentru existența unui fapt de discriminare, și anume: dreptul încălcat; criteriul protejat, și tratamentul diferențiat în situații similare. Consiliul a indicat despre criteriul protejat (originea etnică), dar la caz pe lângă lipsa dreptului afectat (îngrădit) nu a indicat nici tratamentul diferențiat la care ar fi fost expusă petiționara, în situații similare cu alte persoane.

Instanța de apel a notat că, în mod consecutiv, în lipsa discriminării în sine, nu poate fi considerată hărțuire pe criteriu de etnie, care la caz, nu întrunește nici un element ce ar indica „comportament nedorit, care conduce la crearea unui mediu intimidant, ostil, degradant, umilitor sau ofensator, având drept scop sau efect lezarea demnității unei persoane pe baza criteriilor stipulate de prezenta lege”, în sensul art. 2 al Legii nr. 121 din 25 mai 2012 cu privire la asigurarea egalității.

Așadar, în opinia instanței de apel, la adoptarea deciziei contestate, Consiliul pentru Prevenirea și Eliminarea Discriminării și Asigurarea Egalității nu a oferit o analiză a contextului afirmațiilor expuse de către intimați, nu a evaluat impactul eventual al deciziei asupra libertății de exprimare, dacă sunt întrunite condițiile excepțiilor prevăzute în art. 10 § 2 al Convenției pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale și Legii nr. 64 din 23 aprilie 2010 cu privire la libertatea de exprimare.

Instanța de apel a reținut că, afirmațiile pretinse a fi discriminatorii, au fost făcute în cadrul litigiului dintre participanții implicați în procesul pendinte, respectiv, nu poate fi admisă o astfel de ingerință în exercitarea profesiei de avocat. Or, în exercitarea profesiei sale, avocatul este independent și se supune numai legii, Statutului profesiei de avocat și Codului deontologic al avocatului. Avocatul este liber în alegerea poziției sale și nu este obligat să coordoneze această poziție cu nimeni, în afară de client.

Totodată, instanța de apel a menționat că, potrivit motivării actului administrativ supus controlului de legalitate, Consiliul pentru Prevenirea și Eliminarea Discriminării și Asigurarea Egalității a decis că faptele constatate reprezintă hărțuire pe criteriu de origine etnică, punctând că afirmațiile utilizate sunt stereotipice și trebuie excluse, deoarece plasează într-un context social negativ întreaga comunitate etnică.

Instanța de apel a invocat că, Consiliul pentru Prevenirea și Eliminarea Discriminării și Asigurarea Egalității nu poate să se expună asupra existenței sau inexistenței a elementului de discriminare vizavi de alte persoane decât cele care l-au sesizat, sau față de care s-a autosesizat.

Făcând referire la pct. 63 din Regulamentul de activitate al Consiliului pentru Prevenirea și Eliminarea Discriminării și Asigurarea Egalității, aprobat prin Legea nr. 298 din 21 decembrie 2012 cu privire la activitatea Consiliului pentru Prevenirea și Eliminarea Discriminării și Asigurarea Egalității, instanța de apel a statuat că Consiliul pentru Prevenirea și Eliminarea Discriminării și Asigurarea Egalității deliberează în ședință închisă, ședința de deliberare poate avea loc în aceeași zi sau la o dată ulterioară, stabilită de Consiliu, dar nu mai târziu de 5 zile de la data ședinței.

Prin urmare, instanța de apel a conchis că, ședința de audiere a avut loc la data de 01 iulie 2020, respectiv, actul administrativ urma să fie emis cel târziu la data de 06 iulie 2020. Însă, actul administrativ – decizia Consiliului pentru Prevenirea și Eliminarea Discriminării și Asigurarea Egalității nr. 64/20 a fost adoptată la data de 17 iulie 2020, adică cu încălcarea termenului enunțat.

La data de 07 februarie 2022, prin intermediul oficiului poștal, Consiliul pentru Prevenirea și Eliminarea Discriminării și Asigurarea Egalității a depus recurs împreună cu motivarea recursului împotriva deciziei din 10 noiembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, prin care a solicitat casarea deciziei instanței de apel și emiterea unei noi decizii cu privire la respingerea integrală a cererii de chemare în judecată depusă de Igor Hlopețchi și Nicolae Știrban (f.d. 197-199-verso, Vol. II).

În susținerea recursului recurentul a menționat că, instituind prezumția hărțuirii, Consiliul pentru Prevenirea și Eliminarea Discriminării și Asigurarea Egalității a reținut drept comportament nedorit, folosirea remarcilor insultătoare și stereotipice cu referire la etnia romă, în interacțiunea dintre părțile implicate în cauza respectivă. Astfel, Consiliul pentru Prevenirea și Eliminarea Discriminării și Asigurarea Egalității a subliniat că, tendința societății și a comunității internaționale este de a înlătura impedimentele cu care s-au confruntat și se mai confruntă romii.

Prin urmare, recurentul Consiliul pentru Prevenirea și Eliminarea Discriminării și Asigurarea Egalității a punctat că, afirmațiile care au fost utilizate de Igor Hlopețchi și Nicolae Știrban sunt stereotipice și trebuie excluse, deoarece plasează într-un context social negativ, fără o justificare rezonabilă și întemeiată, întreaga comunitate etnică.

În viziunea recurentului, prin expresiile folosite de intimați, în special cele prezentate în pledoaria avocatului, nu doar că a fost încălcată manifestarea socială menită să înlătore stereotipurile etnice în privința romilor, dar prin diverse acțiuni, cum ar fi justificarea stereotipurilor pe baza unor studii efectuate înainte de apariția standardelor în materie a drepturilor omului, implicit în materie de nediscriminare, s-a încercat să se convingă o autoritate publică că, petiționara Veronica Savin ar fi predispusă la comiterea infracțiunilor, doar pentru că face parte din acest grup etnic, urmează a fi prezentate argumente plauzibile și probe relevante cauzei examinate.

Consiliul pentru Prevenirea și Eliminarea Discriminării și Asigurarea Egalității a notat că nivelul de gravitate al acestei fapte crește pe măsură ce Igor Hlopețchi, reprezentantul lui Nicolae Știrban a exprimat asemenea mesaje stereotipice pe criteriu de etnie în mai multe dintre expresiile sale, deci în mod repetat, ceea ce atestă intenția directă a dânsului de a convinge și de a promova acest mesaj către destinatari, chiar dacă aceștia sunt diferiți.

Suplimentar, recurentul a subliniat că, asemenea faptă reprezintă o conduită vădit intenționată de a leza onoarea și demnitatea petiționarei Veronicăi Savin, cu scopul de a o prezenta ca un potențial infractor sau o persoană predispusă să săvârșească infracțiuni și, astfel, s-ar justifica eventualele încălcări pe care aceasta le comite.

Recurentul a obiectat cu privire la încadrarea declarațiilor lui Igor Hlopețchi, în limitele libertății de exprimare. Or, libertatea de exprimare poate face obiectul unor restrângeri, fapt expres prevăzut atât de legislația națională, cât și de Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, indiferent de statutul sau funcția pe care îl are persoana, iar cele constatate de Consiliul pentru

Prevenirea și Eliminarea Discriminării și Asigurarea Egalității, nu au încălcat și nici îngrădit în nici un mod acest drept ale reclamantului.

Recurentul Consiliul pentru Prevenirea și Eliminarea Discriminării și Asigurarea Egalității a menționat că libertatea de exprimare nu este absolută, ea fiind supusă, în condițiile legii, anumitor restrângeri. Acest fapt reiese din prevederile art. 3 alin. (3) din Legea nr. 64 din 23 aprilie 2010 cu privire la libertatea de exprimare. Astfel, într-o societate democratică lupta împotriva tuturor formelor de intoleranță și discursurilor de ură, sunt parte integrantă a protecției drepturilor omului și este important ca să se evite discursurile susceptibile de a favoriza intoleranța. În speță, Consiliul pentru Prevenirea și Eliminarea Discriminării și Asigurarea Egalității a atenționat că, libertatea de exprimare trebuie să se sfârșească acolo unde începe întinderea dreptului la protecția demnității petiționarei. Totodată, s-a indicat drept aplicabile cauzei 64/20 prevederile art. 3 alin. (1)-(3), art. 7 alin. (1) din Legea nr. 64 din 23 aprilie 2010 cu privire la libertatea de exprimare și dispozițiile art. 10 și 14 din Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

Recurentul a remarcat că, statutul de avocat a lui Igor Hlopețchi, nu îi conferă libertatea absolută de exprimare, iar tentativele de a-și legitima și justifica declarațiile, făcând trimitere la libertatea de expunere a avocatului în procesul de apărare a clientului său, nu își găsesc aplicabilitate în speță pentru că hărțuirea unei persoane pe criteriu de origine etnică nu se încadrează în aceste limite și nici nu poate fi catalogată ca modalitate de apărare.

La fel, recurentul Consiliul pentru Prevenirea și Eliminarea Discriminării și Asigurarea Egalității a explicat că, lezarea demnității persoanei pe criteriu de etnie, nu este și nici nu poate fi calificată drept tactică de apărare a clientului, or aceasta nu servește la aflarea adevărului sau la soluționarea în contradictoriu a unei cauze în cadrul unui proces echitabil.

Recurentul a menționat că, instanța de apel greșit a conchis că Consiliul pentru Prevenirea și Eliminarea Discriminării și Asigurarea Egalității a apreciat acțiunile lui Igor Hlopețchi și Nicolae Știrban în ansamblu și nu doar cu referire la petiționara Veronica Savin. Or, referirile Consiliului pentru Prevenirea și Eliminarea Discriminării și Asigurarea Egalității la întreaga comunitate etnică, trebuie analizate prin prisma contextului în care au fost menționate, și anume cel în care Igor Hlopețchi și Nicolae Știrban, în tendința de a combate prezumția discriminării, au adus argumente precum că afirmațiile acestora se bazează pe date din studiile criminologice, care ar atesta că romii sunt predispuși la săvârșirea infracțiunilor.

În acest context, recurentul Consiliul pentru Prevenirea și Eliminarea Discriminării și Asigurarea Egalității a menționat că, potrivit datelor exprimate în Studiul privind percepțiile și atitudinile față de egalitate în Republica Moldova, s-a observat că din grupul minorităților etnice atitudinea cea mai rezervată este față de romi. Acestora li se atribuie un șir de calificative negative, cel mai frecvent fiind menționate: „hoți”, „mincinoși”, „cerșetori”. În acest sens, Consiliul pentru Prevenirea și Eliminarea Discriminării și Asigurarea Egalității a notat că dezideratul de depunere a eforturilor conjugate și orientate spre eliminarea stereotipurilor și prejudecăților în privința persoanelor de etnie romă și diminuarea atitudinilor și comportamentelor ostile, poate fi realizat doar atunci când comunitatea și fiecare individ în parte va încerca să privească romii ca parte a societății, ca membri cu

drepturi depline și egali cu ceilalți, precum și prin conștientizarea că etnia nu definește indubitabil trăsăturile particulare ale persoanei.

La data de 25 februarie 2022 Veronica Savin a depus recurs împreună cu motivarea recursului împotriva deciziei din 10 noiembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, prin care a solicitat casarea deciziei instanței de apel și emiterea unei noi decizii cu privire la respingerea integrală a cererii de chemare în judecată depusă de Igor Hlopețchi și Nicolae Știrban (f.d. 204-209, Vol. II). Ulterior, la 01 martie 2022 Veronica Savin a depus argumentele suplimentare la recursul depus la 25 februarie 2022 (f.d. 225-227, Vol. II).

În susținerea recursului Veronica Savin a invocat dezacordul cu decizia instanței de apel, considerând-o neîntemeiată prin faptul, că au fost încălcate și aplicate eronat normele de drept material și procedural. Totodată, nu au fost constatate și elucidate pe deplin toate circumstanțele importante pentru soluționarea cauzei, probele fiind apreciate eronat.

Recurenta Veronica Savin a menționat că, utilizarea frazelor discriminatorii, calomnioase, umilitoare de către Igor Hlopețchi și Nicolae Știrban, nu doar în cereri dar și în pledoarii, au avut scop bine determinat de a o umili și intimida în fața instanței. Prin urmare, frazele calomnioase întărite cu expuneri rasiste au pus-o în fața instanței, într-o situație mult mai defavorabilă/inechitabilă decât partea adversă.

Recurenta a subliniat că, instanța de apel a ignorat argumentele Veronicăi Savin despre faptul că instanța de judecată nu poate examina constatarea informațiilor false dintr-un denunț, în temeiul Legii nr. 64 din 23 aprilie 2010 cu privire la libertatea de exprimare, pe motiv că art. 8 lit. c) din Legea nominalizată, prevede expres că nu poate fi intentată o acțiune cu privire la defăimare pentru declarația făcută în cererile, demersurile cu privire la încălcarea drepturilor și a intereselor legitime, expediate autorităților publice pentru examinare.

Recurenta a subliniat că, instanța de apel a ignorat constatările de fapt făcute de Consiliul pentru Prevenirea și Eliminarea Discriminării și Asigurarea Egalității. Or, prin decizia 64/20 din 17 iulie 2020, Consiliul pentru Prevenirea și Eliminarea Discriminării și Asigurarea Egalității a constatat că acțiunile lui Igor Hlopețchi și Nicolae Știrban reprezintă hărțuire pe criteriu de origine etnică și nu discriminare.

Recurenta a notat că, prin folosirea ofenselor întărite cu expuneri rasiste că, romii sunt criminali, doar dintr-un simplu fapt că s-au născut în acest grup etnic, cu referire directă că Veronica Savin este criminală, deoarece este romă/țigancă, Igor Hlopețchi și Nicolae Știrban au creat un mediu intimidant, ostil, degradant, umilitor, ofensator și au avut drept scop lezarea demnității, onoarei Veronicăi Savin pe baza criteriilor stipulate de Legea nr. 64 din 23 aprilie 2010 cu privire la libertatea de exprimare.

Recurenta a indicat că Consiliul pentru Prevenirea și Eliminarea Discriminării și Asigurarea Egalității a constatat că acțiunile lui Igor Hlopețchi și Nicolae Știrban reprezintă hărțuire pe criteriu de origine etnică și nu discriminare.

Recurenta a relevat că, un funcționar cu demnitate publică, funcționar public, agent economic, nu are dreptul, în exercițiul funcției, să discrimineze, lezeze onoarea, demnitatea persoanei, să creeze mediu intimidant și ostil acesteia.

Recurenta a susținut că decizia Consiliului pentru Prevenirea și Eliminarea Discriminării și Asigurarea Egalității denotă cert că, instituția reieșind din plângerea

depusă de Veronica Savin, a constatat prezumția de hărțuire pe criteriu de origine etnică în privința ei și nu a grupului etnic romi, per ansamblu.

Recurenta a relevat că, argumentele instanței de apel privind încălcarea procedurii de examinare a plângerii, nu-și găsesc confirmare, deoarece după cum rezultă din materialele dosarului administrativ, în ședința de audieri a fost prezent membrul-raportor pe caz (aspect obligatoriu) și alți membri ai Consiliului, iar ședința de deliberare a avut loc în prezența a cel puțin 4 (patru) membri ai Consiliului.

În conformitate cu art. 244 alin. (1) din Codul administrativ, hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.

Conform art. 245 din Codul administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la data de 10 noiembrie 2021, însă date despre notificarea dispozitivului deciziei Consiliului pentru Prevenirea și Eliminarea Discriminării și Asigurarea Egalității și Veronicăi Savin de către instanța de apel, nu sunt anexate la actele cauzei.

Decizia motivată din 10 noiembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău a fost notificată Consiliului pentru Prevenirea și Eliminarea Discriminării și Asigurarea Egalității, prin intermediul oficiului poștal la data de 19 ianuarie 2022, fapt ce se confirmă prin avizul de recepție nr. DS80060011834AS, anexat la actele cauzei (f.d. 196, Vol. II).

Iar, Veronicăi Savin decizia motivată din 10 noiembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău a fost notificată, prin intermediul oficiului poștal la 27 ianuarie 2022, fapt ce se confirmă prin avizul de recepție nr. DS8006001835AS, anexat la actele cauzei (f.d. 195, Vol. II).

La data de 07 februarie 2022, prin intermediul oficiului poștal, Consiliul pentru Prevenirea și Eliminarea Discriminării și Asigurarea Egalității a depus recurs împreună cu motivarea recursului împotriva deciziei din 10 noiembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, prin care a solicitat casarea deciziei instanței de apel și emiterea unei noi decizii cu privire la respingerea integrală a cererii de chemare în judecată depusă de Igor Hlopețchi și Nicolae Știrban (f.d. 197-199-verso, Vol. II).

La data de 25 februarie 2022 Veronica Savin a depus recurs împreună cu motivarea recursului împotriva deciziei din 10 noiembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, prin care a solicitat casarea deciziei instanței de apel și emiterea unei noi decizii cu privire la respingerea integrală a cererii de chemare în judecată depusă de Igor Hlopețchi și Nicolae Știrban (f.d. 204-209, Vol. II).

Conform art. 97 alin. (1) din Codul administrativ, notificarea este comunicarea, dispusă de autoritatea publică, a unui înscris în forma stabilită de prezentul cod.

Respectiv, instanța de recurs relevă că din prevederile legale precitate rezultă că, termenele de depunere a recursurilor de către Consiliul pentru Prevenirea și Eliminarea Discriminării și Asigurarea Egalității și Veronica Savin urmează a fi calculate de la data notificării deciziei recurate, efectuată de către Curtea de Apel Chișinău, ca autoritate publică, dar nu de alți participanți la proces.

Prin urmare, recursurile depuse de către Consiliul pentru Prevenirea și Eliminarea Discriminării și Asigurarea Egalității și Veronica Savin împotriva deciziei din 10 noiembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, sunt în termen.

La data de 23 februarie 2022 Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa lui Igor Hlopețchi, Nicolae Știrban și Veronicăi Savin copia recursului depus de Consiliul pentru Prevenirea și Eliminarea Discriminării și Asigurarea Egalității, cu înștiințarea despre posibilitatea depunerii referinței (f.d. 203, Vol. II).

Ulterior, la data de 25 februarie 2022 Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa lui Igor Hlopețchi, Nicolae Știrban și Consiliului pentru Prevenirea și Eliminarea Discriminării și Asigurarea Egalității copia recursului depus de Veronica Savin, cu înștiințarea despre posibilitatea depunerii referinței (f.d. 224, Vol. II).

La data de 01 martie 2022 Veronica Savin a depus la Curtea Supremă de Justiție argumente suplimentare la recursul depus la data de 25 februarie 2022 (f.d. 225-227, Vol. II)

Totodată, la data de 01 martie 2022 Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa lui Igor Hlopețchi, Nicolae Știrban și Consiliului pentru Prevenirea și Eliminarea Discriminării și Asigurarea Egalității copia argumentelor suplimentare la recursul depus de Veronica Savin la data de 25 februarie 2022 (f.d. 228, Vol. II).

Prin referințele depuse la data de 03 martie 2022 Igor Hlopețchi a solicitat declararea recursurilor depuse de Veronica Savin și Consiliul pentru Prevenirea și Eliminarea Discriminării și Asigurarea Egalității împotriva deciziei din 10 noiembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, ca fiind inadmisibile (f.d. 242-244-verso, Vol. II; f.d. 5-7, Vol. III).

Deși, la data de 02 martie 2022 și 04 martie 2022 Nicolae Știrban a recepționat copia recursului depus de Veronica Savin și copia argumentelor suplimentare la recursul depus de Veronica Savin pe data de 25 februarie 2022, intimatul nu și-a valorificat dreptul procedural respectiv și nu a depus referință, în care să-și expună opinia referitor la cererea de recurs depusă de Veronica Savin (f.d. 233, Vol. II; f.d. 13, Vol. III).

Prin încheierea din 11 mai 2022 a Curții Supreme de Justiție, recursurile depuse de Consiliul pentru Prevenirea și Eliminarea Discriminării și Asigurarea Egalității și Veronica Savin au fost numite pentru examinare în complet din 5 judecători.

Conform art. 247 din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează și soluționează recursul fără ședință de judecată. Dacă consideră necesar, Curtea Supremă de Justiție poate decide citarea participanților la proces.

În speță, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție nu a considerat oportun de a cita participanții la proces pentru a se pronunța cu privire la problemele invocate în recurs, deoarece criticele recurenților, au fost expuse cu suficientă claritate.

În conformitate cu art. 248 alin. (1) lit. a) din Codul administrativ, examinând recursul, Curtea Supremă de Justiție adoptă una dintre următoarele decizii: respinge recursul.

Studiind actele cauzei în raport cu argumentele invocate în recursurile depuse de Consiliul pentru Prevenirea și Eliminarea Discriminării și Asigurarea Egalității și Veronica Savin, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al

Curtii Supreme de Justiție consideră că, recursurile depuse de Consiliul pentru Prevenirea și Eliminarea Discriminării și Asigurarea Egalității și Veronica Savin, sunt neîntemeiate și urmează a fi respinse, cu menținerea deciziei instanței de apel.

În motivarea concluziei enunțate se rețin următoarele argumente.

Cercetând starea de fapt în baza materialelor și lucrărilor dosarului, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curtii Supreme de Justiție constată că, la data de 20 martie 2020 Veronica Savin a depus în adresa Consiliului pentru Prevenirea și Eliminarea Discriminării și Asigurarea Egalității o plângere în temeiul art. 13 din Legea nr. 121 din 25 mai 2012 cu privire la asigurarea egalității, înregistrată la data de 20 martie 2020 cu nr. 513, prin care a solicitat constatarea faptei discriminatorii și rasism manifestate de Nicolae Știrban, inclusiv întreprinderea măsurilor ce se impun în conformitate cu legislația națională (f.d. 197-198, Dosar administrativ).

Astfel, în plângerea depusă la data de 20 martie 2020 Veronica Savin a indicat că la data de 04 ianuarie 2020, a remis lui Nicolae Știrban o cerere prealabilă, prin care a solicitat să-i fie aduse scuze publice, informarea conducerii țării și a altor autorități publice despre caracterul neveridic al informațiilor din denunțul expus în data de 10 octombrie 2018. Respectiv, la data de 15 ianuarie 2020, Veronica Savin a recepționat răspunsul semnat de către Nicolae Știrban, în care acesta a menționat: „stigmatul Dvs., ca reprezentant al grupului etnic – romi, la nivel de subconștient vă tentează să comiteți noi infracțiuni de sustragere, motiv din care, față de persoana mea recidivați în materie de estorcare”.

Ulterior, la data de 29 mai 2020, Veronica Savin a depus o plângere suplimentară la cea inițială înaintată la data de 20 martie 2020, prin care a solicitat examinarea acțiunilor de instigare la discriminare și însăși discriminare, rasism, segregare rasială, manifestată nu doar de Nicolae Știrban, dar și de avocatul Igor Hlopețchi, cu întreprinderea măsurilor ce se impun în conformitate cu legislația națională (f.d.146-148 dosar administrativ).

În plângerea concretizată, Veronica Savin a invocat că, Igor Hlopețchi, în cererile și demersurile pe care le-a întocmit în susținerea lui Nicolae Știrban, face referire la etnia romă într-o conotație negativă, și anume că i se poate incrimina că este o infractoare, deoarece face parte din grupul etnic-romi. Respectiv, la plângerea concretizată, Veronica Savin a anexat mai multe acte întocmite de Nicolae Știrban și Igor Hlopețchi, inclusiv prezentând drept exemplu cererea privind ridicarea excepției de tardivitate din 19 februarie 2020, unde aceștia au menționat că Veronica Savin provine dintr-o familie cu vechi tradiții penale, fiind vizată în peste 200 petiții și dosare penale, relatări care se regăsesc și în răspunsul lui Nicolae Știrban la cererea prealabilă a Veronică Savin.

Totodată, în cadrul examinării plângerii sale de către Consiliul pentru Prevenirea și Eliminarea Discriminării și Asigurarea Egalității, Veronica Savin a invocat că avocatul Igor Hlopețchi în pledoariile sale enunțate în cadrul examinării dosarului civil aflat pe rolul instanței de judecată, asociază comportamentul infracțional cu comportamentul exponenților de etnie romă, denumiți țigani (f.d. 47 dosar administrativ).

Prin decizia nr. 64/20 din 17 iulie 2020 Consiliul pentru Prevenirea și Eliminarea Discriminării și Asigurarea Egalității a constatat că, faptele invocate de

către Veronica Savin reprezintă hărțuire pe criteriu de origine etnică. Consiliul pentru Prevenirea și Eliminarea Discriminării și Asigurarea Egalității a recomandat lui Nicolae Știrban să aducă scuze, în scris, petiționarei Veronicăi Savin, pentru expresiile discriminatorii și ofensatoare, prin intermediul aceleiași modalități, sau mijloace, prin care au fost răspândite, și va depune toată diligența, pentru a nu admite astfel de expresii în viitor. Consiliul pentru Prevenirea și Eliminarea Discriminării și Asigurarea Egalității a recomandat lui Igor Hlopețchi să aducă scuze, în scris, petiționarei Veronicăi Savin pentru expresiile discriminatorii și ofensatoare prin intermediul aceleiași modalități sau mijloace prin care au fost răspândite și va depune toată diligența pentru a nu admite astfel de expresii în viitor. O copie a prezentei decizii a fost remisă pentru considerare Consiliului pentru Etică și Disciplină a Uniunii Avocaților din Republica Moldova. Iar, Nicolae Știrban și Igor Hlopețchi au fost obligați să informeze Consiliul pentru Prevenirea și Eliminarea Discriminării și Asigurarea Egalității, în termen de 10 zile de la recepționarea prezentei decizii, despre măsurile întreprinse sau planificate pentru executarea recomandărilor formulate în prezenta decizie (f.d. 280-290, Dosar administrativ).

La data de 27 iulie 2020 Igor Hlopețchi și Nicolae Știrban au depus cereri prealabile la Consiliul pentru Prevenirea și Eliminarea Discriminării și Asigurarea Egalității, solicitând anularea în tot a actului administrativ, subsecvent solicitând suspendarea actului contestat până la finalizarea procedurii administrative (f.d. 35, 39 vol. I).

Prin răspunsul nr. 03/1286 din 03 august 2020, Consiliul pentru Prevenirea și Eliminarea Discriminării și Asigurarea Egalității l-a informat pe Nicolae Știrban că, potrivit pct. 65 din Regulamentul de activitate al Consiliului pentru Prevenirea și Eliminarea Discriminării și Asigurarea Egalității, aprobat prin Legea nr. 298 din data de 21 decembrie 2012 cu privire la activitatea Consiliului pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea egalității, coroborat cu art. 209 alin. (1) lit. b) din Codul administrativ, decizia Consiliului poate fi contestată în decurs de 30 de zile de la data comunicării la Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani (f.d. 41, vol. I).

Respectiv, prin răspunsul nr. 03/1322 din 05 august 2020, Consiliul pentru Prevenirea și Eliminarea Discriminării și Asigurarea Egalității l-a informat pe Igor Hlopețchi că, potrivit pct. 65 din Regulamentul de activitate al Consiliului pentru Prevenirea și Eliminarea Discriminării și Asigurarea Egalității, aprobat prin Legea nr. 298 din 21 decembrie 2012 cu privire la activitatea Consiliului pentru Prevenirea și Eliminarea Discriminării și Asigurarea Egalității, coroborat cu art. 209 alin. (1) lit. b) din Codul administrativ, decizia Consiliului poate fi contestată în decurs de 30 de zile de la data comunicării la Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani (f.d. 44, Vol. I).

Instanța de recurs, relevă că în corespundere cu art. 21 alin. (1) din Codul administrativ, autoritățile publice și instanțele de judecată competente trebuie să acționeze în conformitate cu legea și alte acte normative.

Reieșind din prevederile art. 22 alin. (1) din Codul administrativ, autoritățile publice și instanțele de judecată competente cercetează starea de fapt din oficiu. Acestea stabilesc felul și volumul cercetărilor și nu sunt legate nici de expunerile participanților, nici de cererile lor de reclamare a probelor.

Prin prisma art. 194 alin. (2) din Codul administrativ, în procedura de examinare a cererilor de recurs, hotărârile și deciziile contestate se examinează din oficiu în privința existenței greșelilor procedurale și aplicării corecte a dreptului material.

La fel, aplicabile sunt și prevederile art. 244 alin. (2) coroborate cu art. 231 alin. (2) din Codul administrativ, conform cărora pentru procedura de recurs se aplică corespunzător prevederile cap. III din cartea a treia, dacă din prevederile prezentului capitol nu rezultă altceva. Pentru procedura în apel se aplică corespunzător prevederile cap. II din cartea a treia, dacă din prevederile prezentului capitol nu rezultă altceva.

În sensul art. 219 alin. (1) din Codul administrativ, instanța de judecată este obligată să cerceteze starea de fapt din oficiu în baza tuturor probelor legal admisibile, nefiind legată nici de declarațiile făcute, nici de cererile de solicitare a probelor înaintate de participanți.

Conform art. 5 din Codul administrativ, activitatea administrativă reprezintă totalitatea actelor administrative individuale și normative, a contractelor administrative, a actelor reale, precum și a operațiunilor administrative realizate de autoritățile publice în regim de putere publică, prin care se organizează aplicarea legii și se aplică nemijlocit legea.

Potrivit art. 10 alin. (1) din Codul administrativ, actul administrativ individual este orice dispoziție, decizie sau altă măsură oficială întreprinsă de autoritatea publică pentru reglementarea unui caz individual în domeniul dreptului public, cu scopul de a produce nemijlocit efecte juridice, prin nașterea, modificarea sau stingerea raporturilor juridice de drept public.

În conformitate cu art. 11 alin. (1) lit. a) din Codul administrativ, actele administrative individuale pot fi: acte defavorabile – actele care impun destinatarilor lor obligații, sancțiuni, sarcini sau afectează drepturile/interesele legitime ale persoanelor ori care resping, în tot sau în parte, acordarea avantajului solicitat.

Reieșind din prevederile art. 17 din Codul administrativ, drept vătămat este orice drept sau libertate stabilit/stabilită de lege căruia/căreia i se aduce atingere prin activitate administrativă.

Potrivit art. 39 alin. (2) din Codul administrativ, orice persoană care revendică un drept vătămat de către o autoritate publică în sensul art. 17 sau prin nesoluționarea în termenul legal a unei cereri se poate adresa instanței de judecată competente.

În corespundere cu prevederile art. 189 alin. (1) și (2) din Codul administrativ, orice persoană care revendică încălcarea unui drept al său prin activitatea administrativă a unei autorități publice poate înainta o acțiune în contencios administrativ. O acțiune în contencios administrativ poate fi înaintată și atunci când autoritatea publică nu a soluționat în termen legal o cerere.

Iar, conform art. 206 alin. (1) lit. a) din Codul administrativ, o acțiune în contencios administrativ poate fi depusă pentru: anularea în tot sau în parte a unui act administrativ individual (acțiune în contestare).

Considerând ilegală decizia Consiliului pentru Prevenirea și Eliminarea Discriminării și Asigurarea Egalității nr. 64/20 din 17 iulie 2020, Nicolae Știrban și Igor Hlopețchi au depus prezenta cerere de chemare în judecată la 30 iulie 2020 (f.d.4-7 vol. I).

Fiind investită cu judecarea cauzei în fond, prima instanță a ajuns la concluzia de a admite cererea de chemare în judecată depusă de Igor Hlopețchi și Nicolae Știrban împotriva Consiliului pentru Prevenirea și Eliminarea Discriminării și Asigurarea Egalității, terț Veronica Savin cu privire la anularea actului administrativ

individual defavorabil, anulând decizia Consiliului pentru Prevenirea și Eliminarea Discriminării și Asigurarea Egalității nr. 64/20 din 17 iulie 2020.

Judecând cauza în ordine de apel, Curtea de Apel Chișinău a respins apelurile depuse de Veronica Savin și Consiliul pentru Prevenirea și Eliminarea Discriminării și Asigurarea Egalității și a menținut hotărârea din 31 mai 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani.

Verificând legalitatea deciziei recurate, prin prisma argumentelor invocate de către recurenți și a materialelor din dosar, coroborat cu normele de drept material și procedural aplicabile la soluționarea litigiului dedus judecății, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție relevă că, recursurile depuse de Consiliul pentru Prevenirea și Eliminarea Discriminării și Asigurarea Egalității și Veronica Savin urmează a fi respinse, iar soluția emisă de instanțele ierarhic inferioare privind anularea deciziei Consiliului pentru Prevenirea și Eliminarea Discriminării și Asigurarea Egalității nr. 64/20 din 17 iulie 2020 urmează a fi menținută.

Din actele cauzei rezultă că, la data de 20 martie 2020, Veronica Savin a depus în adresa Consiliului pentru Prevenirea și Eliminarea Discriminării și Asigurarea Egalității o plângere în temeiul art. 13 din Legea nr. 121 din 25 mai 2012 cu privire la asigurarea egalității, prin care a solicitat Consiliului constatarea existenței faptei de hărțuire pe criteriu de etnie, în acțiunile lui Nicolae Știrban în răspunsul la cererea prealabilă din 09 ianuarie 2020 (f.d.201 dosar administrativ).

Ulterior, la data de 29 mai 2020, Veronica Savin a depus o plângere suplimentară la cea inițială din data de 20 martie 2020, prin care a solicitat examinarea acțiunilor de instigare la discriminare și însăși discriminare, rasism, segregare rasială, manifestată nu doar de Nicolae Știrban, dar și de avocatul Igor Hlopețchi, în corespondența dintre Nicolae Știrban, avocatul Igor Hlopețchi și Veronica Savin, și anume: răspunsul la cererea prealabilă din 09 ianuarie 2020 (f.d.201 dosar administrativ), reiterat în cererea privind ridicarea excepției de tardivitate din 19 februarie 2020, în referința pe marginea cererii de recurs depusă de Veronica Savin împotriva încheierii din 26 martie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, prin care a fost respinsă ca tardivă cererea de chemare în judecată depusă de Veronica Savin împotriva lui Nicolae Știrban cu privire la apărarea onoarei, demnității și reputației profesionale (f.d.174 vol. I), precum și în pledoariile lui Igor Hlopețchi în care acesta asociază comportamentul infracțional cu comportamentul exponenților de etnie romă, denumiți țigani (f.d. 47 dosar administrativ).

Conform art. 2 din Legea nr. 121 din 25 mai 2012 cu privire la asigurarea egalității, discriminarea este orice deosebire, excludere, restricție ori preferință în drepturi și libertăți a persoanei sau a unui grup de persoane, precum și susținerea comportamentului discriminatoriu bazat pe criteriile reale, stipulate de prezenta lege sau pe criterii presupuse; hărțuire reprezintă orice comportament nedorit care conduce la crearea unui mediu intimidant, ostil, degradant, umilitor sau ofensator, având drept scop sau efect lezarea demnității unei persoane pe baza criteriilor stipulate de prezenta lege, iar instigarea la discriminare este orice comportament prin care o persoană aplică presiuni sau afișează o conduită intenționată în scopul discriminării unei terțe persoane pe baza criteriilor stipulate de prezenta lege.

Cu referire la instituirea prezumției de discriminare, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție menționează că, reieșind din prevederile art. 2 din Legea nr. 121 din 25 mai 2012 cu privire la asigurarea egalității, discriminarea poate îmbrăca mai multe forme. Astfel, pe lângă discriminarea directă, norma legală precitată, reglementează mai multe situații care constituie discriminare, cum ar fi discriminarea prin asociere, hărțuire, instigare la discriminare, victimizare, acțiuni care se caracterizează prin elemente distincte.

Iar, potrivit art. 6 din Legea nr. 121 din 25 mai 2012 cu privire la asigurarea egalității, orice formă de discriminare este interzisă. Promovarea unei politici sau efectuarea unor acțiuni sau inacțiuni care încalcă egalitatea în drepturi a persoanelor trebuie să fie înlăturată de autoritățile publice competente și sancționată conform legislației.

Astfel, instanța de recurs, reieșind din natura juridică a hărțuirii, relevă că pentru a putea fi instituită prezumția discriminării faptele deplânse trebuie să caracterizeze cumulativ următoarele elemente: comportamentul nedorit, care a condus la crearea unui mediu intimidant, ostil, degradant, umilitor sau ofensator, scopul sau efectul comportamentului a fost să lezeze demnitatea, pe baza unui criteriu protejat.

Totodată, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție decelează că, hărțuirea reprezintă un tip specific de discriminare, așadar nu este necesar un termen de comparație pentru a dovedi hărțuirea. Acest lucru reflectă în principal faptul că hărțuirea în sine este greșită din cauza formei pe care o îmbracă, fiind un abuz verbal sau nonverbal și a efectului potențial pe care îl poate avea prin încălcarea demnității umane.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție relevă că, prin decizia nr. 64/20 din 17 iulie 2020, Consiliul pentru Prevenirea și Eliminarea Discriminării și Asigurarea Egalității corect a reținut că folosirea remarcilor insultătoare și stereotipice cu referire la etnia romă, în corespondența dintre Veronica Savin și Igor Hlopețchi, Nicolae Știrban, constituie hărțuire pe criteriu protejat, și anume de origine etnică.

Instanța de recurs relevă că, în cadrul verificării plângerii Veronicăi Savin, Consiliul pentru Prevenirea și Eliminarea Discriminării și Asigurarea Egalității a analizat conținutul următoarei sintagme: „reprezentant al grupului etnic – romi, la nivel de subconștient vă tentează să comiteți noi infracțiuni de sustragere, motiv din care, față de persoana mea recidivați în materie de estorcare (...) caracteristică comportamentală, care potrivit studiilor se manifestă la exponenții minorității de etnie romă denumiți și țigani”, indicată în corespondența dintre Igor Hlopețchi, Nicolae Știrban și Veronica Savin, nominalizată mai sus.

Astfel, examinând plângerea Veronicăi Savin sub aspectul nominalizat, Consiliul pentru Prevenirea și Eliminarea Discriminării și Asigurarea Egalității prin decizia nr. 64/20 din 17 iulie 2020 a reținut folosirea remarcilor insultătoare și stereotipice cu referire la etnia romă, în corespondența dintre Igor Hlopețchi, Nicolae Știrban și Veronica Savin, nominalizată supra, precum și că aceștia au admis și au susținut în mod deliberat aceste afirmații, inclusiv și în fața autorităților publice.

În acest context, instanța de recurs notează că, Consiliul pentru Prevenirea și Eliminarea Discriminării și Asigurarea Egalității întemeiat a constatat că aceste remarci ating nivelul de gravitate pentru a crea un mediu ofensator și a aduce atingere demnității Veronicăi Savin. Or, esența expresiilor se concentrează pe aspectul etnic și pe stereotipurile atribuite acestei etnii, fiind constatată incidența criteriului protejat – etnie.

La fel, instanța de recurs consideră neîntemeiate argumentele reclamantilor Igor Hlopetchi și Nicolae Știrban, precum că la caz, lipsește criteriul protejat-etnie, din motiv că, însăși Veronica Savin a indicat că nu face parte din grupul etnic – romi.

Instanța de recurs punctează că, în cadrul procedurii administrative, Consiliul pentru Prevenirea și Eliminarea Discriminării și Asigurarea Egalității a luat act că Veronica Savin nu face parte din grupul etnic vizat, dar atât familia ei, cât și ea, s-au născut într-o localitate în care există o pondere mare a reprezentanților acestui grup etnic. Astfel, potrivit Raportului reprezentativ privind cartografierea localităților dens populate de romi din Republica Moldova, localitatea de baștină a Veronicăi Savin, sat. Huzun, raionul Strășeni, este inclusă în categoria localităților dens populate de romi, fapt cunoscut publicului larg.

În context, instanța de recurs relevă că, legiuitorul la art. 2 din Legea nr. 121 din 25 mai 2012 cu privire la asigurarea egalității, interzice și discriminarea prin asociere, care reprezintă în esență orice faptă de discriminare săvârșită împotriva unei persoane care, deși nu face parte dintr-o categorie de persoane identificată potrivit criteriilor stipulate de prezenta lege, este asociată cu una sau mai multe persoane aparținând unei astfel de categorii de persoane.

Prin urmare, instanța de recurs conchide că, Consiliul pentru Prevenirea și Eliminarea Discriminării și Asigurarea Egalității corect a stabilit că Veronicăi Savin îi poate fi aplicat criteriul de etnie invocat, prin asocierea cu persoanele din localitatea de unde provine sau prin percepție ca o reprezentantă a grupului etnic majoritar din localitatea respectivă.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție menționează că, reieșind din natura expresiilor folosite de către Igor Hlopetchi și Nicolae Știrban, în adresa Veronicăi Savin, acestea în mod direct atentează la valoarea supremă a Veronicăi Savin – demnitatea umană.

În conjunctura celor expuse supra, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție relatează că demnitatea persoanei nu constituie numai un drept fundamental în sine, ci reprezintă însuși temeiul drepturilor fundamentale. Declarația Universală a Drepturilor Omului din 10 decembrie 1948 a inclus demnitatea umană în preambulul său, fiind statuat în mod expres, întrucât recunoașterea demnității inerente tuturor membrilor familiei umane și a drepturilor lor egale și inalienabile constituie fundamentul libertății, al dreptății și al păcii în lume.

În afară de aceasta, instanța de recurs reține că nu se poate face uz de niciunul dintre drepturi pentru a aduce atingere demnității altei persoane și că demnitatea persoanei face parte din substanța drepturilor înscrise în Declarația Universală a Drepturilor Omului.

În conformitate cu art. 15 alin. (1) din Legea nr. 121 din 25 mai 2012 cu privire la asigurarea egalității, sarcina de a proba că fapta în cauză nu constituie o discriminare revine persoanelor despre care se presupune că au comis fapta discriminatorie.

Subsecvent, instanța apreciază ca neîntemeiat argumentul reclamantului Igor Hlopețchi precum că, în instanță, avocatul este liber să își apere clientul, antrenându-se într-un schimb de opinii liber cu celelalte părți și cu judecătorii, iar, Consiliul pentru Prevenirea și Eliminarea Discriminării și Asigurarea Egalității prin emiterea deciziei contestate a cenzurat activitatea lui ca avocat.

Or, în conformitate cu art. 54 alin. (1) lit. d) și lit. k) din Legea cu privire la avocatură nr. 1260 din 19 iulie 2002, avocatul este obligat să aplice, în exercitarea profesiei sale, mijloacele și metodele prevăzute de lege pentru apărarea drepturilor și intereselor legitime ale clientului și să respecte normele Codului deontologic al avocatului și prevederile statutului profesiei de avocat.

Prevederile pct. 57 subpct.2 din Statutul profesiei de avocat, stabilesc expres că avocatul este obligat să respecte solemnitatea ședințelor de judecată, să pledeze cu demnitate. Avocatului îi este interzis să folosească expresii care ar putea leza instanța și participanții în proces, atât în ședința de judecată, cât și în afara acesteia.

Reținând prevederile citate, instanța de recurs menționează că, exercitarea profesiei de avocat urmează a fi efectuată în corespundere cu legislația în vigoare, iar dreptul de exprimare a unui avocat nu poate excede terenul de protecție a dreptului garantat altei persoane.

Așadar, analizând circumstanțele de fapt și de drept ale cauzei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție menționează că Consiliul pentru Prevenirea și Eliminarea Discriminării și Asigurarea Egalității întemeiat a stabilit prezența elementelor constitutive ale discriminării sub forma hărțuirii, prin remarcile expuse de către Igor Hlopețchi și Nicolae Știrban în adresa Veronicăi Savin, dar și prin comportamentul acestora, care a condus la crearea unui mediu intimidant, ostil, degradant, umilitor sau ofensator, capabil să lezeze demnitatea Veronicăi Savin, pe baza unui criteriu protejat, și anume cel de etnie.

Totodată, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție constată că a avut loc încălcarea de către Consiliul pentru Prevenirea și Eliminarea Discriminării și Asigurarea Egalității a termenelor la examinarea plângerii Veronicăi Savin.

În conformitate cu prevederile art. 15 alin. (1) din Legea cu privire la asigurarea egalității nr. 121 din 25 mai 2012, plângerea se examinează în termen de 30 de zile de la data depunerii, cu posibilitatea prelungirii termenului, care însă nu va depăși 90 de zile. La examinarea plângerii, Consiliul are dreptul să solicite date și informații relevante de la persoanele despre care se presupune că au comis fapte discriminatorii. Sarcina de a proba că fapta în cauză nu constituie o discriminare revine persoanelor despre care se presupune că au comis fapta discriminatorie.

Potrivit pct. 50, 51 și 52 din Regulamentul de activitate al Consiliului pentru Prevenirea și Eliminarea Discriminării și Asigurarea Egalității, aprobat prin Legea cu privire la activitatea Consiliului pentru Prevenirea și Eliminarea Discriminării și Asigurarea Egalității nr. 298 din 21 decembrie 2012, în procesul de soluționare a

plângerii, membrul raportor este asistat de un funcționar din cadrul aparatului administrativ al Consiliului, desemnat de președinte. Termenul de soluționare a plângerii de către membrul raportor este de 15 zile, care poate fi prelungit până la 45 de zile, informând în scris președintele despre circumstanțele care impun prelungirea termenului. Membrul raportor întocmește un raport asupra plângerii, pe care îl prezintă spre examinare celorlalți membri ai Consiliului cu cel puțin 5 zile până la data stabilită pentru ședința de examinare a plângerii de către Consiliu. Raportul conține opinia membrului raportor atât asupra admisibilității, cât și a fondului plângerii.

Conform art. 60 alin. (1) și (2) din Codul administrativ, termenul general în care o procedură administrativă trebuie finalizată este de 30 de zile, dacă legea nu prevede altfel. Termenul general curge de la: data prevăzută în lege pentru exercitarea unei atribuții stabilite; data înregistrării cererii de către autoritatea publică ierarhic superioară sau de cea de control; data înregistrării cererii complete, după caz cu toate actele necesare, sau de la data la care petiția a fost transferată autorității publice competente. Dacă cererea nu este completă, autoritatea publică propune petiționarului să prezinte actele lipsă și stabilește un termen în acest sens.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție relevă că art. 60 din Codul administrativ prevede termenul general de 30 de zile în care o procedură administrativă trebuie finalizată, dacă legea nu prevede altfel. Respectiv, prevederea legală este o normă generală, care admite excepțiile prevăzute de lege.

La caz, procedura administrativă inițiată la plângerea depusă de Veronica Savin este reglementată de o lege specială, și anume, Legea nr. 121 din 25 mai 2012 cu privire la asigurarea egalității și Regulamentul de activitate al Consiliului pentru Prevenirea și Eliminarea Discriminării și Asigurarea Egalității, aprobat prin Legea cu privire la activitatea Consiliului pentru Prevenirea și Eliminarea Discriminării și Asigurarea Egalității nr. 298 din 21 decembrie 2012, care și urmează a fi aplicate litigiului dedus judecății.

Or, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție relevă că art. 5 alin. (2) și (3) al Legii nr. 100 din data de 22 decembrie 2017 stipulează că, normele juridice generale sînt aplicabile fie tuturor raporturilor sociale sau subiecților de drept, fie unor categorii de raporturi sau de subiecți, fără a-și pierde caracterul de generalitate. Normele juridice speciale sînt aplicabile în exclusivitate anumitor categorii de raporturi sociale sau subiecți strict determinați. În caz de divergență între o normă generală și o normă specială, care se conțin în acte normative de același nivel, se aplică norma specială.

Astfel, ținând cont de cele menționate supra, instanța de recurs relevă că, deși instanțele inferioare au invocat încălcarea prevederilor art. 60 alin. (1) și (4) din Codul administrativ, această normă, care este o normă generală, nu este aplicabilă litigiului dedus judecății, deoarece la emiterea deciziei contestate, Consiliul pentru Prevenirea și Eliminarea Discriminării și Asigurarea Egalității urma să aplice prevederile normelor speciale, care prevăd imperativ termenele de examinare a plângerii.

Prin urmare, instanța de recurs relevă că, Legea nr. 121 din 25 mai 2012 cu privire la asigurarea egalității și Regulamentul de activitate al Consiliului pentru Prevenirea și Eliminarea Discriminării și Asigurarea Egalității, aprobat prin Legea cu privire la activitatea Consiliului pentru Prevenirea și Eliminarea Discriminării și Asigurarea Egalității nr. 298 din 21 decembrie 2012, prevăd mai multe termene de procedură ce urmează a fi respectate în cadrul procedurii administrative privind examinarea plângerii Veronicăi Savin și care, cumulativ depășesc substanțial termenii generali stipulați de art. 60 din Codul administrativ.

În circumstanțele expuse se impune concluzia că, procedura administrativă inițiată la plângerea depusă de Veronica Savin este mult mai complexă și necesită termeni mai speciali decât cei generali prevăzuți de art. 60 din Codul administrativ, pentru efectuarea tuturor acțiunilor, cum ar fi înaintarea demersurilor, interpelărilor, răspunsurilor, solicitarea explicațiilor, cercetarea înscrisurilor, care de multe ori se face prin intermediul oficiului poștal, fapt ce necesită o perioadă de timp mai mare. Astfel, termenii speciali de examinare a plângerii de către Consiliul pentru Prevenirea și Eliminarea Discriminării și Asigurarea Egalității, au fost prevăzuți de legiuitor în Legea nr. 121 din 25 mai 2012 cu privire la asigurarea egalității și Regulamentul de activitate al, aprobat prin Legea cu privire la activitatea Consiliului pentru Prevenirea și Eliminarea Discriminării și Asigurarea Egalității nr. 298 din 21 decembrie 2012.

Totodată, instanța de recurs remarcă că, procedura administrativă la caz este diferită, din motiv că aceasta demarează în dependență de complexitatea acțiunilor întreprinse de membrul raportor al Consiliului pentru Prevenirea și Eliminarea Discriminării și Asigurarea Egalității, în procesul de soluționare a plângerii, precum și a numărului de persoane implicate în această procedură, necesitatea întreprinderii mai multor acțiuni pentru acumularea informațiilor și materialelor necesare stabilirii circumstanțelor cauzei, din motiv că nu se cunoaște inițial care va fi comportamentul participanților la procedura administrativă și dacă aceștia vor reacționa în termeni determinați.

La caz, instanța de recurs menționează că, Veronica Savin a depus la 20 martie 2020, în adresa Consiliului pentru Prevenirea și Eliminarea Discriminării și Asigurarea Egalității o plângere în temeiul art. 13 din Legea nr. 121 din 25 mai 2012 cu privire la asigurarea egalității, prin care a solicitat constatarea faptei discriminatorii și rasism manifestate de Nicolae Știrban, inclusiv întreprinderea măsurilor ce se impun în conformitate cu legislația națională.

În conformitate cu prevederile art. 15 alin. (1) din Legea cu privire la asigurarea egalității nr. 121 din 25 mai 2012, plângerea se examinează în termen de 30 de zile de la data depunerii, cu posibilitatea prelungirii termenului, care însă nu va depăși 90 de zile.

Conform art. 1 al Hotărârii Parlamentului Republicii Moldova nr. 55 din 17 martie 2020 privind declararea stării de urgență, s-a declarat starea de urgență pe întreg teritoriu Republicii Moldova pe perioada 17 martie 2020 – 15 mai 2020.

Hotărârea nr. 9 din 15 martie 2020 a Comisiei Naționale Extraordinare de Sănătate Publică, a stabilit obligația entităților prestatoare de servicii publice și private să organizeze și să asigure un regim fluidizat de acces al persoanelor în locurile de prestare a serviciilor, care nu va admite încălcarea distanței sociale.

Prin dispoziția nr. 2 a Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova s-a dispus ca Ministerele, Cancelaria de Stat, alte autorități administrative centrale subordonate Guvernului și structurile organizaționale din sfera lor de competență (autoritățile administrative din subordine, inclusiv serviciile publice desconcentrate și cele aflate în subordine, precum și instituțiile publice, întreprinderile de stat și societățile comerciale cu capital integral sau majoritar public în care ministerul, Cancelaria de Stat sau altă autoritate administrativă centrală are calitatea de fondator) vor organiza, cu începere de la 23 martie 2020, desfășurarea activității în regim special de lucru, de la 7:30 pînă la 16:00 și pauza de masă de la 12.00 pînă la 12:30, cu revizuire ulterioară, în funcție de situația epidemiologică.

Prin urmare, deși a fost instituită starea de urgență, termenul de 30 de zile de examinare a plângerii depuse de Veronica Savin a început a curge la 21 martie 2020, ziua imediat următoare depunerii plângerii și urma să expire la 20 aprilie 2020. Iar, termenul de 90 de zile pînă la care poate fi prelungită examinarea plângerii depuse de Veronica Savin a început a curge la data de 21 martie 2020, ziua imediat următoare depunerii plângerii și urma să expire la data de 18 iunie 2020. Or, starea de urgență a dus la instituirea unui regim de muncă restrîns, dar nu la încetarea activității Consiliului pentru Prevenirea și Eliminarea Discriminării și Asigurarea Egalității, fapt menționat și de către însăși Consiliul pe parcursul examinării cauzei.

Cu toate acestea, Consiliul pentru Prevenirea și Eliminarea Discriminării și Asigurarea Egalității a examinat plângerea depusă de Veronica Savin la 01 iulie 2020 și a adoptat decizia nr. 64/20 doar la data de 17 iulie 2020, fapt ce denotă examinarea acestora cu încălcarea termenului stabilit de lege.

Instanța de recurs consideră neîntemeiate argumentele Consiliului pentru Prevenirea și Eliminarea Discriminării și Asigurarea Egalității privind nerespectarea termenilor stabiliți de lege pentru examinarea plângerii, și anume faptul că, Consiliul a lucrat în regim restrîns și plasare în regim de autoizolare a tuturor membrilor Consiliului pentru Prevenirea și Eliminarea Discriminării și Asigurarea Egalității.

Or, la materialele cauzei lipsesc careva încheieri de prelungire a termenului de examinare a plângerii depuse de Veronica Savin, deși prevederile art. 15 alin. (1) din Legea cu privire la asigurarea egalității nr. 121 din 25 mai 2012, stipulează posibilitatea prelungirii termenului de 30 zile, în baza unui act motivat. Or, simpla informare despre necesitatea prelungirii termenului de examinare a plângerii, nu poate substitui în esență o încheiere de prelungire a termenului de examinare a plângerii, în contextul în care solicitarea de prelungire a termenului poate fi și refuzată doar de către președintele Consiliului pentru Prevenirea și Eliminarea Discriminării și Asigurarea Egalității.

Mai mult, deși raportul pe cauză a fost întocmit de membru raportor la data de 07 mai 2020, nu este motivată stabilirea ședinței de audiere tocmai la data de 29 mai 2020, deși în această perioadă nu au fost acumulate noi probe.

De asemenea, reieșind din prevederile pct. 63 din Regulamentul de activitate al Consiliului pentru Prevenirea și Eliminarea Discriminării și Asigurarea Egalității, aprobat prin Legea cu privire la activitatea Consiliului pentru Prevenirea și Eliminarea Discriminării și Asigurarea Egalității nr. 298 din 21 decembrie 2012, Consiliul deliberază în ședință închisă. Ședința de deliberare poate avea loc în

aceeași zi sau la o dată ulterioară, stabilită de Consiliu, dar nu mai târziu de 5 zile de la data ședinței.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție relevă că ședința de audiere a avut loc la data de 01 iulie 2020, respectiv, actul administrativ final, în procedura administrativă inițiată la plângerea Veronicăi Savin, urma a fi adoptat nu mai târziu de data de 06 iulie 2020.

Însă, în speță Consiliul pentru Prevenirea și Eliminarea Discriminării și Asigurarea Egalității a adoptat decizia nr. 64/20 numai la data de 17 iulie 2020, cu încălcarea termenului imperativ stabilit de pct. 63 din Regulamentul de activitate al Consiliului pentru Prevenirea și Eliminarea Discriminării și Asigurarea Egalității, aprobat prin Legea cu privire la activitatea Consiliului pentru Prevenirea și Eliminarea Discriminării și Asigurarea Egalității nr. 298 din 21 decembrie 2012.

De asemenea, instanța de recurs relevă că, la caz legiutorul a stabilit un termen maxim de 5 zile de la data ședinței de examinare a plângerii până la data ședinței de deliberare, din considerentul că în acest termen autoritatea publică nu întreprinde careva operațiuni administrative întru acumularea probelor, or cauza deja a fost examinată și soluționată în ședința de audiere din data 01 iulie 2020, fiind amânată doar deliberarea și pronunțarea deciziei.

La acest capitol, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție indică că importanța termenelor este justificată prin faptul că acestea stabilesc regimul temporal optim pentru realizarea activității administrative: pe de o parte, mobilizează autoritatea administrativă, iar pe de alta, contracarează urgența nejustificată a realizării drepturilor și obligațiilor participanților la procedura administrativă.

Prin urmare, termenii stabiliți în Legea cu privire la asigurarea egalității nr. 121 din 25 mai 2012 și în Regulamentul de activitate al Consiliului pentru Prevenirea și Eliminarea Discriminării și Asigurarea Egalității, aprobat prin Legea cu privire la activitatea Consiliului pentru Prevenirea și Eliminarea Discriminării și Asigurarea Egalității nr. 298 din 21 decembrie 2012, sunt o modalitate de ordonare a realizării acțiunilor administrative de către Consiliul pentru Prevenirea și Eliminarea Discriminării și Asigurarea Egalității, de asigurare a celerității actului administrativ și de fortificare a securității raporturilor juridice. Dintr-o perspectivă opusă, termenele anihilează tendințele de urgentare a procedurii administrative, astfel că acțiunile subiecților trebuie efectuate în mod calculat și logic, fapt care presupune trecerea unei perioade de timp.

Astfel, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție, reieșind din circumstanțele de fapt constatate și în conformitate cu prevederile legale, consideră întemeiată concluzia instanței de apel precum că, decizia Consiliului pentru Prevenirea și Eliminarea Discriminării și Asigurarea Egalității nr. 64/20 din 17 iulie 2020, a fost emisă cu încălcarea termenului general de examinare a plângerii prevăzut la art. 15 alin. (1) din Legea cu privire la asigurarea egalității nr. 121 din 25 mai 2012 și a termenului de 5 zile stabilit de pct. 63 din Regulamentul de activitate al Consiliului pentru Prevenirea și Eliminarea Discriminării și Asigurarea Egalității, aprobat prin Legea cu privire la

activitatea Consiliului pentru Prevenirea și Eliminarea Discriminării și Asigurarea Egalității nr. 298 din 21 decembrie 2012.

Din considerentele menționate și având în vedere că soluția instanței de apel este întemeiată și legală, iar critiquele cu privire la temeinicia omiterii termenului de examinare a plângerii, formulate în recursurile declarate sunt nejustificate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursurile depuse de Consiliul pentru Prevenirea și Eliminarea Discriminării și Asigurarea Egalității și Veronica Savin și a menține decizia din 10 noiembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău.

În conformitate cu art. 248 alin. (1) lit. a) din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se resping recursurile depuse de Consiliul pentru Prevenirea și Eliminarea Discriminării și Asigurarea Egalității și Veronica Savin.

Se menține decizia din 10 noiembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, în cauza de contencios administrativ, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Igor Hlopețchi și Nicolae Știrban împotriva Consiliului pentru Prevenirea și Eliminarea Discriminării și Asigurarea Egalității, terț Veronica Savin cu privire la anularea actului administrativ individual defavorabil.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,

judecătorul

judecătorii

Tamara Chișca-Doneva

Ala Cobăneanu

Nicolae Craiu

Aliona Miron

Nina Vascan